

Linders lidenskap

Det eneste Mats Linder elsker mer enn å nøste opp i historiene bak klassiske gjenstander, er å skrive om dem.

TEKST AINA KRISTIANSEN FOTO LINDA NÆSFELDT

MATS LINDER HAR KARTLAGT norsk design og kunsthåndverk siden 2001 og brukes ofte som fagressurs for auksjonsforretninger, museer, industri og forskere, også i utlandet. For tre år siden lanserte han matslinder.no, hvor han deler sin kunnskap og lidenskap. Nå gleder han seg til å skrive om norske designklassikere i OBOS-bladet.

– Det har stått på ønskelisten min lenge og er en skikkelig gave. Jeg håper å skape nysgjerrighet, lage en snarvei for at flere skal bli interessert i norsk design og kunsthåndverk – i kulturhistorien vår.

GRAVEJOB

På Linders bibliotek i Gamlebyen i Fredrikstad strekker bokhyllene seg fra gulv til tak, proppfulle av kataloger og reklameaviser, bøker og tidsskrifter. Samlingen begynte for alvor da han flyttet til Oslo i 2003. Han jobbet med en artikkelserie om norsk designhistorie og innså fort at det å finne litteraturen han trengte, ble en mer omfattende jobb enn han hadde sett for seg.

– I perioder brukte jeg to-tre timer om dagen til å kjøpe litteratur, på både antikvarier og internett. Jeg måtte virkelig grave for å finne gullet, sier han.

MATS LINDER

- Født i Sverige i 1970.
- Frilansskribent og forfatter.
- Utdannet billedkunstner fra Kunstakademiet i Trondheim (1997–2001).
- Skriver fagartikler for tidskriftet Samler & Antikkbørsen, hovedsakelig om norsk design og kunsthåndverk fra perioden 1890–1980.
- Tok initiativ til Norwegian Icons, en samarbeidsutstilling med Blomqvist Kunsthandel og Fuglen.
- Fagansvarlig for kategorien norsk interiør- og møbel-design for Store norske leksikon.
- Forfatter av en rekke bøker om norsk design.

Linder er født og oppvokst i Sverige. Allerede som seksåring begynte han å samle, først på pastill- og fyrstikkesker, så på tegneserier. Senere begynte han å kjøpe og selge ting på bruktmarkedet, også i perioden da han var arbeidsledig og levde på trygd.

Egentlig var det kunstner han skulle bli. På slutten av 1990-tallet studerte han på Kunstakademiet i Trondheim. Men det var en annen lidenskap som dominerte tiden hans.

– Jeg fortsatte å gå på Kunstakademiet, men jeg gikk nok mest på loppemarkeder. Jeg elsket å lære, men skjønte fort at nordmenn ikke visste hva de hadde. Vi er så dårlige til å formidle denne kunnskapen her i landet, sier han.

HANG PÅ MUSEET

Han saumfarte antikvarier, kjøpte og solgte småting. En dag tok han med noen av gjenstandene han ikke fikk solgt til Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum i Trondheim. Direktør Jan-Lauritz Opstad visste godt hva dette var og ville kjøpe det til samlingen.

– De betalte 2400 kroner for noe jeg hadde betalt 200 for. Det var mye penger på den tida, så det var gøy. Jeg begynte å henge på museet, se på samlingen og lese på biblioteket. Til slutt ble jeg en slags maskot der. Jeg ble også godt kjent med Jan-Lauritz.

Etter Kunstakademiet i 2001, var han allerede lei kunsten. Han visste ikke hvor veien skulle gå, men syntes skrivingen var mer interessant enn å kjøpe og selge

HAMMER OG SAG: Mats Linder har vært en samler siden han var liten. Nå samler han på litteratur om skandinavisk design og kunsthåndverk. – Det er min hammer og sag, sier han om det nesten komplette settet av Bonytt fra 1941. Perioden 1941–1975 har han et dobbelt sett av – ett her på biblioteket og ett hjemme.

ting. Han dykket ned i livene og verkene til folk som Arne Lindaas, Tias Eckhoff, Grete Prytz Kittelsen ...

– Den generasjonen var litt glemt, så jeg begynte å grave meg gjennom denne perioden. Jeg skjønte ikke at det var forskning jeg drev med, men det var det jo.

Nysgjerrigheten tok ham med på sitt livs oppdagelsesferd. Jo mer han lærer, jo mer nysgjerrig blir han. I perioder gjør han knapt annet enn å jobbe. Samle tråder,

nøste opp historier, skrive og dele. Det har kostet – penger, selvsagt, men også helse, søvn, venner, forhold, ferie og fritid.

– Men jeg føler meg privilegert som kan jobbe med dette. Det er en gave å få bidra til å bygge opp en identitet og kunnskap rundt kulturhistorien vår.

Han kjøper han fortsatt mye litteratur. En del får han også – fra arkitekter og designere, museer og biblioteker som skal nedskalere eller avvikle. Én slik gave var ekstra spesiell.

Etter at designer, kunsthåndverker og billedkunstner Arne Lindaas døde, ringte kona Guri for å tipse Linder om en utstilling. Hun holdt på å brenne opp papirer etter mannen. Linder fikk reddet flere kasser med almanakker, dagbøker, kataloger, tegninger og brev. Noen år senere kom resultatet: boka *Arne Lindaas: Edens have og andre synder*.

Mats Linder skal skrive spalten «Retros» i hver utgave av OBOS-bladet fremover. 📄